

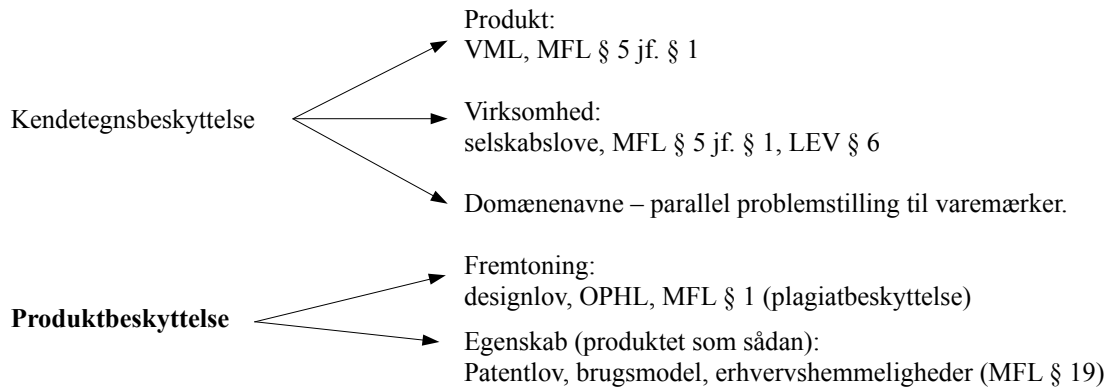
IPR – Patenter, ophavsret, brugsmodeller og designrettigheder

Virksomhedsoverdragelse

Indledning

Oversigt over immaterialretten

Ikke skarp adskillelse, mulighed for kumulativ beskyttelse.

Relationen til virksomhedsoverdragelser

Afhængig af målvirksomheds type, vil en væsentlig gruppe af aktiver være immaterielle rettigheder.

De immaterielle aktiver kan bestå af en lang række forskellige typer aktiver, herunder:

- Goodwill, virksomhedens navn, patenter, brugsmodeller, varemærker, designs, ophavsrettigheder, licensforhandler- eller agentrettigheder.

Due diligence-undersøgelse omfatter

- immaterielle rettigheder, en gennemgang af registrerede immaterielle rettigheder (varemærker, patenter osv), gennemgang af licenskontrakter, vurdering af evt. igangværende eller potentielle tvister samt vurdering af målvirksomhedens sikkerhedsprocedurer mhp. beskyttelse af know-how.
  - alt afhængig af målvirksomhedens type

Købers rådgivere vigtigt at sætte sig ind i

- de enkelte materielle rettigheder behandles, f.eks.
  - om rettigheden er korrekt registeret,
  - om den kan overdrages,
  - hvor lang tid rettigheden/beskyttelsen er gældende
  - samt værdien af dette aktiv
  - osv.

Reguleret i særlige love jf. hertil LEV, AL, APL (firmanavne), MFL (navne- og forretningskendetegn), patentloven, lov om brugsmodeller, VML, designloven, OPL samt lov om handelsagenter og handelsrejsende.

Fællestræk og forskelligheder mellem immaterialrettighederne

- Eneretten er en forbudsret. Der er tale om forbudsbeføjelser.
  - Rettigheden giver ikke ret til at få noget ”opfyldt”, men til at forbyde noget.
  - Man er som den eneste berettiget til at udnytte (eller lade udnytte) den beskyttede frembringelse.
    - Baggrunden er at sikre ”belønning” for egen indsats samt at motivere til initiativ og virkelyst.

- Begrænsninger i forbudsbeføjelsen/udnyttelsesretten
  - HR: AI immaterialret er tidsbegrænset
  - U: Varemærkeretten
- ”Den gode ide” skal iklædes fysisk gestalt for at være juridisk interessant.
- Værdi i sig selv ↔ symbolværdi
  - Principiel sondring mellem nyskabende intellektuel indsats og kendetegn med symbolværdi.
  - Værksbeskyttelse ↔ konkurrencebeskyttelse

Stiftelse og beskyttelse

- Stiftes ved faktisk brug, frembringelse eller registrering.
- Registrering = stiftelsesakt => skaber en rettighed, modsat beskytter en rettighed.
- Beskyttelse
  - Prioritetsbeskyttelse – registrering
  - Efterligningsbeskyttelse
  - Kumulativ beskyttelse - ”fænomen” beskyttet af flere rettighedstyper, feks. ophavs- og designret.

Konsumtion og parallelimport

Det regionale konsumtionsprincip er en indskrænkning:

- Er en beskyttet rettighed én gang bragt i omsætning, kan erhververen frit disponere herover.
  - Men kun over det enkelte eksemplar – retten til selve det immaterialretlige fænomen er stadig hos rettighedshaveren.
  - Gælder i hele EU og i de tilsluttede EFTA-lande (EØS).
- Konsumtion indtræder ikke hvis der alene er givet samtykke til salg uden for disse områder. (EØS)
- Princippet skal ses i sammenhæng med EF-traktatens art. 28 om varernes fri bevægelighed.

Overdragelse

1. Immaterialretligheder kan overdrages ligesom andre formuerettigheder.
  - Overdragelsen kan være fuldstændig i form af egentligt salg – men det kan også være partielt hvorved brugsretten overdrages ved licens.

U: Ophavsmandens ideelle *droit moral*-rettigheder, jf. **OHL § 3, stk. 3.**
2. De kan være genstand for **kreditorforfølgning**.

U: En forfatters ret til at bestemme, om hans værk skal udgives.
3. De kan falde i **arv**.
4. De kan **ikke ek스팅veres** i modsætning til rettigheder over fysiske formuegoder.
5. De kan **pantsættes** og sikringsakten er tinglysning.

Patent- og Varemærkestyrelsens register

Her kan overdragelser, licenser og pantsætninger m.v. noteres, men det har ingen materiel betydning og fungerer altså ikke som en sikringsakt. Det har ordensmæssig og processuel betydning.

Ophavsretten

Retsgrundlag

Ophavsretsloven - OPHL

Værksbegrebet og stiftelsesbetingelser

Stiftelsen

- Ophavsret etableres straks ved frembringelsen af et værk.
- Der er ikke krav om registrering af ophavsret eller anden sikringsakt, tværtimod er det ikke muligt at registrere en sådan ret.

Hvad der nærmere forstås ved *værk* følger af OPHL § 1.

OHL § 1

Den, som frembringer et litterært eller kunstnerisk værk, har ophavsret til værket, hvad enten dette fremtræder som en i skrift eller tale udtrykt skønlitterær eller faglitterær fremstilling, som musikværk eller sceneværk, som filmværk eller fotografisk værk, som værk af billedkunst, bygningskunst eller brugskunst, eller det er kommet til udtryk på anden måde.

Stk. 2. Kort samt tegninger og andre i grafisk eller plastisk form udførte værker af beskrivende art henregnes til litterære værker.

Stk. 3. Værker i form af edb-programmer henregnes til litterære værker.

Værksbegrebet i OPHL § 1 skal forstås meget bredt, og opremsningen er således ikke udtømmende. Desuden ses at ikke alene traditionel kunst er beskyttet, men ligeledes "anvendt kunst", herunder edbprogrammer, jf. stk. 3.

Originalitet

- For at et værk er ophavsretligt beskyttet skal det opnå en vis originalitet, den såkaldte originalitetskrav (tidligere kaldt *værkshøjde*).
- Originalitetskrav (≠ kvalitetskrav)
  - "Ophavsmandens egen intellektuelle indsats.", jf. direktiverne.
  - Individuel skaberindsats → subjektivt nyhedskrav.
    - Dvs. skal være nyt for frembringere, ikke nødvendigvis nyt for andre.
    - Ophavsretten er en efterligningsbeskyttelse.
- Der skal ikke meget til.
  - F.eks. "Hvem ringer klokkerne for", gryder og stole har været beskyttet.

Retssubjektet – rettighedshaveren

OPHL § 1, stk. 1: "Den, som frembringer...".

- Altså den fysiske person(er) som frembringer værket.
  - Ikke en abe.
- Dog kan man overdrage retten efter reglerne i OHL kap. 3.
- Rettigheden går i arv.

Virksomheder og andre juridiske personer

- Kan kun erhverve ophavsret via overdragelse fra den oprindelige ophavsmand.
- **Ved ansættelsesforhold** ville dette ofte kunne ses indfortolket i ansættelsesaftalen.
  - Ved software frembragt i ansættelsesforhold gælder § 59.

Enerettens indhold

En efterligningsbeskyttelse ikke en prioritetsbeskyttelse.

- Dvs. der gælder ikke et "først i tid, bedst i ret" princip. Men derimod at man ikke må kopiere noget som andre har lavet.

- => Ok, at lave noget som andre har lavet før, bare du ikke har kopieret deres produkt.

Ophavsmændenes interesser varetages i vidt omfang af forskellige rettighedsorganisationer, som opkræver afgift mv. Herunder findes KODA, NCB og Gramex.

OPHL § 2: Eneretten består i at:

- *stk. 2:* Fremstille eksemplarer af frembringelsen (hvis værkstype kan være genstand for masseprod.).
- *stk. 3:* Gøre det tilgængeligt for omverdenen (omfatter salg, udlejning, offentlig fremførelse mv. – al form for spredning til almenheden).

OPHL § 3: Faderskabsretten → retten til at blive nævnt && Respektretten → ret til ikke at blive krænket.

Beskyttelsen omfatter **efterligning**. Derimod er der **ingen prioritetsbeskyttelse**, hvilket medfører, at man ikke kan krænke ophavsretten hvis man ikke er bekendt med værket.

Offentlig fremførelse

- Fremførelse af ”muzak”, offentlig visning, salg, udlejning, udlån osv er omfattet af eneretten.
- Spredningsretten er dog begrænset af konsumptionsprincippet.

Oprindelig form og ændret skikkelse

- Beskyttelsen gælder i begge tilfælde, når blot originalværkets identitet stadig slår igennem. Men der er dog tale om en **ren fremtoningsbeskyttelse** – ikke en idé eller motivbeskyttelse (andre må altså gerne hente inspiration), jf. **OPHL § 4, stk. 2**.
- Man kan ikke få eneret på f.eks. at male en kronhjort eller at lave stole med 4 ben, selvom man var den første, der fandt på det.

Beskyttelsens omfang

- Størst beskyttelse ved *ren kunst*. Ved *industrielt anvendt kunst* (brugskunst f.eks.) er beskyttelsen mindre. Her skal der nærgående efterligninger, som implicerer grovere form for tilegnelse af andres indsats til.
  - Skyldes det modstående hensyn til fri konkurrence og erhvervsudøvelse.

Beskyttelse af *droit moral*, jf. OPHL § 3

- Dvs. af ophavsmandens ideelle interesse i at opnå og bevare sin kunstneriske anseelse. Man har nogle rettigheder, som er nært knyttet til en – bl.a. at man har ret til at blive krediteret for sit værk.
- Værket må ikke ændres eller bringes i en krænkende sammenhæng.

Andre rettigheder

- Følgeretsvederlag, jf. OPHL § 38. (*Droit de suite*)
- Ret til overdragelse, jf. OPHL § 53, stk. 1.
  - Partiel overdragelse (licens), herunder forlags- og pladekontrakter
  - Definitiv overdragelse.

Indskrænkninger i eneretten

I OPHL kap 2 er nogle begrænsninger af rettighedshaverens eneret opremset i form af diverse **låneregler**:

Fremstilling til privat brug

- **OPHL § 12**
  - *stk. 1* giver ret til fremstilling af **enkelte eksemplarer**, hvis det er til **privat brug** (dette dækker over familie- og omgangskreds) – ikke i erhvervsammenhænge.
  - *Stk. 2* indeholder undtagelser til *stk. 1*.
F.eks. § 12, stk. 2, nr. 5. Denne udelukker kopiering af musik til andet end hjemmebrug. Som udgangspunkt må man altså ikke brænde en CD – kun hvis det er til personligt brug.
  - *Stk. 3* indskrænker *stk. 2*, nr. 5 yderligere.

Til undervisningsbrug – aftalelicensordning

- **OPHL § 13** siger, at man til undervisningsbrug godt må fremstille eksemplarer, hvis betingelserne for *aftalelicens* efter § 50 er opfyldte.
- Inden for erhvervsvirksomhed m.v. (OPHL § 14)

Retten til at citere fra et værk

- OPHL § 22 giver ret til at lave et citat i overensstemmelse med god skik og i det omfang, det betinges af formålet.

Konsumptionsreglen

- **OPHL § 19.** Når et eksemplar med ophavsmandens samtykke er solgt videre eller på anden måde overdraget til andre indenfor EØS, må eksemplaret spredes videre.
- Undtagelser i form af udlejning, jf. stk. 2.

Andre rettigheder

Visse frembringelser, der ikke har karakter af egentlige ”værker”, men som dog har en vis lighed med disse er tildelt (en snævrere) beskyttelse i **OPHL kap. 5**. F.eks. skuespillerpræstationer, lyd- og billedoptagelser mv., jf. **OPHL §§ 65-72**.

§ 70 vedrører fotografier, men bemærk at disse også *kan* være omfattet af § 1.

Varighed og ophør

HR: Beskyttelsen ophører **70 år**, efter ophavsmandens død, jf. OPHL § 63.

U: Rettighederne i kap. 5 er undergivet kortere beskyttelse.

Overdragelse

Ophavsrettigheder er formuerettigheder, og kan som sådanne overdrages. (Gælder i det hele taget immaterielle rettigheder)

Overdragelse følger således almindelig obligationsret, for så vidt der ikke er særlig regulering.

- Ophavsrettens overgang er reguleret ved OPHL kap. 3.
- Andre kan kun få del i rettighederne ved overdragelse.
  - Dette kan ske udtrykkeligt, ved aftale, eller stiltiende.

Udgangspunktet:

- § 53, stk. 1: Alle rettigheder i henhold til OPHL kan overdrages.
  - Ophavsret, jf. § 1, udøvende kunstere, jf. § 65, producentrettigheder, jf. §§ 66 og 67.
  - Overdragelsen kan være hel eller delvis.
- Videreoverdragelse
  - UP: Ophavsretten kan **ikke videreoverdrages**, jf. § 56, stk. 2.
  - Undtagelser: Sædvanlig eller forudsat.
    - F.eks. indgår i en forretning eller en forretningsafdeling og overdrages sammen med denne.
    - Erhverver vedbliver ansvarlig for at aftalen bliver opfyldt. (Formålet er beskyttelse af ophavsmanden)
  - Bestemmelsen er deklaratorisk, jf. § 53, stk. 4.

Undtagen:

- Ideele rettigheder efter § 3 (se også § 3, stk. 3), samt følgeretsvederlaget efter § 38.

Overdragelse af fremtidige værker

- Arbejdsgiver / -tager forhold.
- Arbejdsgiveren har ofte en aftalt ret til frembringelser der sker i forbindelse med arbejdet.

- Dette gælder eksplicit for EDB-programmer, jf. § 59.
- Også forudsat ved bestilling af portrætter, jf. § 60.

Ansattes frembringelser

Udgangspunktet

- Ingen almindelig regel om retsforholdet mellem arbejdsgiver og arbejdstager.
  - Flere udvalg og betænkninger har foreslået indførelsen af en regulering af retsforholdet mellem arbejdsgiver og arbejdstager. Dette er imidlertid endnu ikke indført.
- **Kontinentaleuropæisk** følges ligeledes i nordisk ret.
  - Udgangspunktet er her at ophavsretten tilkommer ophavsmanden.
  - At frembringelsen sker i forbindelse med et ansættelsesforhold er som udgangspunkt uden betydning.
- **Angloamerikansk teori** er i et vist omfang kommet til det resultat, at såvel konkrete produkter, som immaterialretten til værker frembragt i forbindelse med ansættelsesforholdet, tilkommer arbejdsgiveren.
- Patentretligt og designretligt
  - Indenfor disse områder er der regulering således at arbejdsgiveren har ret til retten.

Omfanget af retsovergangen

- Hvad gælder så, **hvis der ikke er indgået nogen aftale** om rettighedsovergang?
  - Hovedreglen udtrykkes dækkende i et lovforslag fra 1995:
    - ”Ophavsretten til et værk, der er frembragt som led i et ansættelsesforhold, *tilkommer den ansatte ophavsmand, hvis andet ikke er aftalt.*
I faste ansættelsesforhold skal ophavsretten dog anses for overdraget til arbejdsgiveren i det omfang, som er **nødvendigt** for dennes **sædvanlige virksomhed**.
 Stk. 2. Ved bedømmelsen af overdragelsens omfang... er det afgørende tidspunkt det, hvor værket blev frembragt. [Det statiske princip]
 Stk. 3. ...[A]rbejdsgiveren skal respektere ophavsmandens rettigheder i henhold til § 3.”
  - U 1978.901 H – Journalist ved Politiken / De grønlandske syerske
    - Journalist for Politiken skriver en artikel. Artiklen udgives i Herning Folkeblad dagen efter den har været bragt i Politiken.
    - Politiken indtræder som hovedintervenient. Spørgsmålet er nu om erstatningen tilkommer Politiken eller journalisten?
    - HR: ”Det kan ikke antages, at Jens Møllers ophavsret på grund af hans ansættelsesforhold ved Politiken er overgået til bladet i videre omfang end nødvendigt af hensyn til Politikens sædvanlige virksomhed. Han findes herefter ikke at være afskåret fra at påtale krænkelsen og oppebære erstatning for det uberettigede eftertryk af artiklen.”
      - ”Erstatning” på 300 kr.
      - Kommer fra brevet. Er der i virkeligheden tale om godtgørelse, for overtrædelse af § 3?

Særligt om EDB-programmer - § 59

- § 59: ”Ophavsretten til et edb-program, der er frembragt af en arbejdstager under udførelsen af dennes arbejde eller efter arbejdsgiverens anvisninger, overgår til arbejdsgiveren”
- Samtlige rettigheder, endeligt og fuldstændigt.
  - Dvs. også droit moral rettigheder, jf. § 3. Følger af forarbejderne.
- Kan fraviges ved aftale, jf. § 53, stk. 4
- Reglen kan ikke udstrækkes til andre, lignende værkstyper som eksempelvis databaser.
- Programmøren har ikke påtaleret.

Patenterbarhed

Der kan opnås patent til en *opfindelse* der kan udnyttes industrielt, jf. PTL § 1.

PTL § 1

Den, der har gjort en opfindelse, som kan udnyttes industrielt, eller den, til hvem opfinderens ret er overgået, har i overensstemmelse med denne lov ret til efter ansøgning at få patent på opfindelsen og derved opnå eneret til at udnytte den erhvervmæssigt. Opfindelser kan patenteres på alle teknologiske områder.

Genstand for patent er:

- Et bestemt produkt.
- Fremgangsmåde for fremstillingen af et produkt.
- Anvendelsen af et produkt.

Udenfor patentret falder:

- Interlektuel virksomhed, som f.eks. undervisning. Tager ikke sigte på produktion! PTL § 1, stk. 2.
- Helbredelses- og behandlingsmetoder. PTL § 1, stk. 3.
  - Produkter der bruges i denne sammenhæng kan dog *godt* patenteres.
  - Hensyn til udviklingen af produktet contra livet der skal reddes.
- Udnyttelsen strider mod "sædelighed eller offentlig orden".
  - Henrettelsesmaskiner, som så ikke kan patenteres.
  - Sexlegetøj strider f.eks. ikke mod den offentlige orden eller sædeligheden.

Betingelser:

- Opfindelse (ctr. opdagelse eller erkendelse)
  - En "**opfindelse**" skal være en konstruktiv nyskabelse og ikke blot en opdagelse af noget eksisterende. Opdagelser indenfor naturvidenskab er derfor problematisk.
  - Lægemidler og kemiske stoffer dog nu patenterbare.
- Skal kunne udnyttes industrielt
- Teknisk/teknologisk karakter
- Praktisk anvendelig (ctr. kan anvendes men uden fordel)
- Reproducerbar

Nyhedskrav – opfindeshøjde

Globalt objektivt nyhedskrav, jf PTL § 2.

- Nyt i fht, hvad der i forvejen er kendt *i hele verden*.
- Hvis en større og ubestemt kreds blot har haft mulighed for at stifte bekendtskab med den.
  - En fagmand skal vha omtalen kunne forstå og udnytte opfindelsen.
  - => ikke længere ny i PTL's forstand
- Opfinderens konkrete viden eller burde-viden er uden betydning.

Tidspunkt for opfyldelse:

- → indleveringsdagen for ansøgning.
- Kan også indgive ansøgning i nyt land med konventionsprioritet mht opfyldelsen af nyhedskravet fra den første indgivelse.

Egen offentliggørelse

- Ved *egen offentliggørelse* af opfindelsen *før* indleveret, ellers ødelægger man selv nyhedsværdien idet der ej er nogen nyhedslånefrist som bl.a. kendes fra typografiretten.
  - (se dog PTL § 2 stk. 5 om åbenbart misbrug)
  - Dog ok med mere upræcise oplysninger, der ikke kan danne grundlag for at reproducere opfindelsen.
- PTL § 6: Hvor ansøgningen starter som brugsmodel, men man vil hellere have et patent,
  - → ikke nyhedsskadeligt, hvis dette sker inden en 12 mdrs frist fra første indgivelse.

Teknisk kvalitet – PTL § 2 stk. 1:

- Opfindelseshøjde
  - Skal adskille sig væsentligt fra hvad der var kendt før ansøgningens indlevering.
    - (Ved brugsmodeller krav om tydelig adskillelse).
- Juridisk vurdering af om opfindelsen repræsenterer et tilstrækkeligt teknisk fremskridt
  - der skal være tale om et spring i udviklingen.
    - => Således ej få patent på ubetydelige småforbedringer.
- Løsningen må ikke på forhånd have budt sig nærliggende for en gennemsnitsfagmand.

Betingelserne for at opnå patenter overvurderes ofte.

Stiftelsen

Der er **tre mulige veje** til opnåelse af patentbeskyttelse: - alle kræver registrering

1. National patentansøgning hos Patent- og Varemærkestyrelsen.
2. International patentansøgning. Via PCT systemet.
3. Europæisk patentansøgning. Til EPO.

Stiftelsestidspunktet regnes fra ansøgningens indlevering.

Ansøgningen skal **indeholde** en tydelig beskrivelse af opfindelsen – således at fagmand kunne reproducere. Desuden skal angives hvad der søges beskyttet.

Fremgangsmåde

- Patentmyndigheden foretager en *forprøvning* af om betingelserne for patent er opfyldt.
- Patent *offentliggøres* herved i akterne for modtagelse af *eventuelle indsigelser* mod patentet.
  - *Offentliggørelsesprincippet* er centralt. Det er den pris man må betale.
  - Hensyn til at andre ikke unødigt bruger ressourcer på at udvikle det samme.
  - Hensyn til at andre kan komme videre i udviklingen, inddragelse af nye informationer.
- Man kan forsøge at forsinke offentliggørelsen, dog max 18 mdr. fra ansøgningen af patentet.

Hemmeligholdelse af opfindelsen

- Fordele:
  - Udgifter til etablering og opretholdelse af patentet spares
  - Man undgår at forsyne konkurrenten med ny viden
- Ulemper:
  - Konkurrenter kan gøre brug af opfindelsen uden at krænke en eneret – dog stadig en vis beskyttelse i henhold til PTL § 19.

Retssubjektet – rettighedshaveren

– den der bliver nævnt

- Den person som har gjort opfindelsen (PTL § 1)
- Ansættelsesforhold:
  - Er opfindelsen sket gennem tjeneste, er arbejdsgiveren berettiget til at kræve retten til opfindelsen overdraget (lov om arbejdstagers opfindelser § 5 og forskerpatentlovens § 8).
- Betingelser ved privat ansættelse:
  1. Udnyttelsen af opfindelsen falder inden for virksomhedens arbejdsområde eller
  2. Opfindelsen angår en opgave, som virksomheden har stillet arbejdstageren.
- **Formodning:** Arbejdstageren har *krav på godtgørelse* – andet kan aftales.

– den der har ret til udbyttet af patentet

- Licens
- Overdragelse af patentet
- Benyttelse i egen virksomhed

Enerettens indhold

Beskyttelsens omfang

- Afhænger af beskrivelsen i ansøgningen (Patentkravet), jf. PTL § 8 stk. 2 jf. § 39.
- Omfatter også manifestation af samme tekniske idé. Det er ikke altid nok med ordfortolkning – nogle gange gå bag om ordlyden, se på tegninger, beskrivelser mv.
- Den røde tråd er sammenligningen og identitetsoplevelsen.
  - Her lige meget med den ydre lighed, men den tekniske ækvivalens, som jo vurderes med fagmands øjne.
  - Der kan ikke stilles konkurrencerelation som betingelse for krænkelse.

Eneretten:

- Eneret til erhvervmæssig udnyttelse af opfindelsen, jf. PTL § 3. *Direkte* patentindgreb.
  - Eneretten er en ret til at forbyde andre at udnytte opfindelsen.
  - Betyder at andre ikke må fremstille, udbyde eller bringe produkter, som der er udstedt et patent på, i omsætning, jf. PTL § 3, stk. 1, nr. 1.
- *Indirekte* produktbeskyttelse – PTL § 3, stk. 1, nr. 3.
  - Beskyttelse af produkter der ikke i sig selv er patenteret, men som er fremstillet ved en patenteret fremgangsmåde.
- *Middelbare* patentkrænkelser – PTL § 3, stk. 2.
- Forbud mod import af patentkrænkende produkter, selv om produktet er produceret lovligt i et andet land, hvor patentbeskyttelsen ikke gælder.

Indskrænkninger

Tilladt i henhold til PTL § 3, stk. 3:

1. *Ikke-erhvervmæssig* udnyttelse.
2. Handlinger udført i *forsøgsøjemed*, selv om det foregår med erhvervmæssigt sigte (omdiskuteret). Herunder ”reverse engineering”.
3. Handlinger udført i henhold til det alm. *konsumptionsprincip*.
4. *Forbenyttelsesret* (PTL § 4)
  - Hvis man får et patent og der er en anden, som har benyttet denne forinden

- ansøgningstidspunktet, så må denne person godt fortsætte med at benytte denne metode.
- Hvis denne person har gjort sin metode offentlig kendt, så er nyhedskravet for den nye ansøger ikke opfyldt, og der kan ikke gives patent.
5. *Tvangslicens* (PTL §§ 45-50) – Dom kan give andre ret til at udnytte en patenteret opfindelse for at undgå patentundertrykkelse, hvis ikke udnyttet i en given årrække.

Udøvelsespligt ?

- UP: ÷ almindelig udøvelsespligt
  - men evt bevirke tvangslicens jf. PTL § 46 eller
  - krydslicens eller
  - hvis vigtige almene interesser gør en erhvervsmæssig udnyttelse af opfindelsen påkrævet jf. PTL § 47.

PTL § 49 stk. 1. Krav om forudgående forsøg på at opnå frivillig licens.

Ved urimelige prisfastsættelser skal værnet findes i KRL.

Varighed og ophør

- HR:** 20 år fra ansøgningstidspunktet, jf. **PTL § 40**
Opretholdelsen af beskyttelsen forudsætter indbetaling af et årsgebyr.
- U1:** Mulighed for at forkorte fristen.
- U2:** Et patent kan erklæres ugyldigt ved dom efter **PTL § 52**, jf. **U.1989.548.H**
- U3:** Mulighed for at forlænge fristen med 5 år efter **PTL § 91** ved læge- og plantebeskyttelsesmidler (kompensation for omfattende afprøvelses- og godkendelseskrav).

Overdragelse

Udgangspunkt:

- Patentret er en formueret og kan overdrages som sådan.

Licensaftaler:

- UP: Begrænset overdragelse. - afhængigt af aftale.
- Her er der kun adgang til at videreoverdrage rettigheden, hvis dette er fastlagt i aftalen (gælder også ved virksomhedsoverdragelser), jf. PTL § 43.
- Licensen kan enten være eksklusiv eller simpel.

Notering af overdragelse og licenser:

- PTL § 44 – på begæring. Har ingen materiel virkning. Se stk. 4 og 5

Sikringsakter:

- Fsva pantsætning, da gælder reglerne om underpant i løsøre – dvs. tinglysning.

Umiddelbar kreditorfølgning:

- Ingen begrænsninger i PTL
- Ved licens jf. PTL § 43
  - Licenstager ikke kan overdrage - Dennes kreditor kan ikke få bedre ret jf. GBL § 27.

Arbejdstagere – Lov om arbejdstageres opfindelser (LAO)

Udgangspunkt:

- Arbejdstageren har ret til sin opfindelse, jf. § 3.

Modif:

- Opfindelsen falder inden for virksomhedens arbejdsområde, eller opfindelsen angår en konkret stillet opgave af virksomheden
  - => arbejdsgiveren berettiget til at kræve retten til opfindelsen overdraget til sig, jf. § 5.
    - Afgørende er ikke hvor opfindelse gøres, men hvorfor (som led i arbejdet).
- AT har **pligt til at underrette AG** om opfindelsen (§6)
  - Herefter har AG 4 mdr. til at overveje (§ 7).
    - I denne periode må AT gerne indgive ansøgning om patent eller brugsmode, hvis AG underrettes herom.
- AT er berettiget til en **rimelig godtgørelse** for overdragelse af retten,
  - hvis værdien af opfindelsen står i misforhold til lønnen (§8)
- Overdragelse til AG er endelig – AG kan frit videreoverdrage til tredjemand.
- Ofte er forholdene reguleret i ansættelseskontrakten, men visse regler er præceptive, bl.a. § 8.

Brugsmodeller

Retten genstand

En brugsmode er en frembringelse, som *kan udnyttes industrielt* og til *løsning af et teknisk problem*, jf. BML § 1, stk. 1.

- Det er ”*teknikken*” i opfindelsen, der er beskyttet.
- Frembringelser, der vedrører *fremgangsmåden*, er ikke omfattet af beskyttelsen, jf. BML § 2, stk. 2, nr. 2
- Brugsmodebeskyttelse er placeret mellem patent- og designbeskyttelse.

Krav til opfindelsen

- Ikke samme kvalitative krav til *opfindeshøjde* som for patenter.
- Dog et nyheds- og adskillelseskrav.

Nyhedskravet

- Opfindelsen skal være *ny* (samme målestok som ved patent)
- og *tydeligt adskille sig* fra det, som man kendte i forvejen, jf. BML § 5, stk. 1, smh. § 1.
  - (Patentloven siger derimod ”væsentlig” adskillelse).

Stiftelsen

Indgivelse af ansøgning til Patent- og Varemærkestyrelsen. Der kan ansøges om dansk og international beskyttelse. Det er muligt undervejs at ændre ansøgningen til en patentansøgning (og omvendt).

- Der foretages ikke en egentlig prøvning forud for registrering.
  - patentdirektoratet påser dog, om frembringelsen kan udnyttes industrielt, om den efter sin art overhovedet kan registreres, samt om visse formelle betingelser er opfyldt, jf. BML § 12, stk. 1.
  - En mere teknisk undersøgelse/materiel prøvelse ved ansøgningen kræver en anmodning herom samt betaling af et gebyr, jf. BML § 12, stk. 2.
- Kravene til ansøgningen er meget beskedne.

Prioritetsbeskyttelse

- Man får en prioritetsbeskyttelse med brugsmode retten – altså fra den dag man har beskyttelsen, må andre ikke lave det samme som én.
- (Forskellen på dette er efterligningsbeskyttelse, som er, at andre ikke må se på ens ting og efterligne den. De må ikke kopiere. Men hvis de sidder et andet sted og tilfældigvis finder på det samme, så er der ikke noget til hinder for det.)

Der er mange ugyldige brugsmodeleregistreringer, fordi der ikke foretages nogen undersøgelse af kravene til nyhed og frembringelseshøjde. Dvs., at i en krænkelssituation, kan rettigheden ikke gøres gældende.

Offentliggørelse, jf. BML § 14, stk. 1.

- Ansøgningens akter skal holdes tilgængelige for enhver fra registreringsdagen, jf. BML § 16, stk. 1.
- På begæring af ansøgeren kan registrering og dermed offentlig adgang til akterne udskydes i indtil 15 måneder fra henholdsvis ansøgnings- og prioritetsdagen, jf. BML § 16, stk. 1, 2. pkt.
- **Forretningshemmeligheder** kan holdes hemmelig, når de er uafhængige af beskrivelsen, jf. PTL § 22 stk. 5

Forgrening:

- Jf. PTL § 6, kan **en tidligere ansøgning om patent** konverteres til en brugsmodeleansøgning, hvis dette sker inden for 12 måneder fra indgivelsen af den første ansøgning.

Retssubjektet – rettighedshaveren

Den der har frembragt brugsmodelellen eller den, til hvem frembringerens ret er overgået, jf. BML § 1, stk. 2.

Der kan godt ske overdragelse til juridiske personer (ligesom ved patentretten).

Reguleringen ved **arbejdsforhold** er ligesom ved patenter.

Enerettens indhold

Beskrivelsen i ansøgningen fastlægger beskyttelsesomfanget, jf. BML § 27, stk. 2.

Brugsmodelekravene i BML § 27, stk. 2, giver en smidigere løsning end patentkravslæren, da ”vejledning kan hentes i beskrivelse og tegning”. Dvs. man kan supplere kravene til brugsmodeleller med dette.

BML beskytter mod enhver form for erhvervsmæssig udnyttelse, der sker uden frembringerens samtykke.

Varighed og ophør

HR: I indtil 10 år regnet fra ansøgningsdatoen, jf. BML § 38.
Hvis der betales gebyrer samt hvis ikke ophør ved dom eller adm. afgørelse.

U: Nogen får medhold i en indsigelse/anfægtelse inden. (dog sjældent)

Designretten

Designbegrebet

Et design defineres:

DSL § 2 nr. 1

I denne lov forstås ved

1) »design«: et produkts eller en del af et produkts udseende, som er bestemt af de **særlige træk** ved selve produktet eller dets udsmykning, navnlig for så vidt angår linjer, konturer, farver, form, struktur eller materiale,

Design:

- Forbillede for et produkts udseende. (Fremtoningsbeskyttelse => **Visuelt**)
- Det er *udseendet* og *ikke funktionen*, som er beskyttet.
  - Funktionen beskyttes i patent- eller brugsmodelelretten.
- Dele af et produkt og funktionelle design kan være beskyttet.
- Selve produktet kan være *en vare*, dennes *emballage* eller *dele af en vare* (selvstændigt som

reservedele eller som en faktisk del af en vare).

Produkt:

- Industrielt eller håndværksmæssigt fremstillet artikel, herunder bl.a. dele, der er bestemt til at blive samlet til et sammensat produkt.

Nyhedskrav

Betingelse for designbeskyttelse er at designet er *nyt* og har *individuel karakter*. Opnås hvis ikke tidligere offentligt tilgængeligt.

- Relevant om fagkredsen indenfor EU kan antages at være bekendt med det.
- *Modificeret nyhedskrav* i forhold til patentrettens objektive krav og strengere end ophavsrettens rent subjektive nyhedskrav.

Nyhedskravet skal være opfyldt på ansøgningstidspunktet. Dog skånefrist på 12 måneder.

Individuel karakter

- beror sig på *nyt* og *selvstændigt* helhedsindtryk fra en nogenlunde velunderrettet gennemsnitsbruger.

Særlig om reservedele

Skal være synlige under normal brug af produktet, jf. DSL § 4.

DSL § 4

Et design til en bestanddel af et sammensat produkt anses kun for at være nyt og have individuel karakter, hvis

- 1) bestanddelen efter at være blevet indføjet i det sammensatte produkt fortsat er synlig under normal brug af produktet og
- 2) den synlige del af bestanddelen opfylder kravene om nyhed og individuel karakter.

Stk. 2 Ved normal brug forstås den endelige brugers anvendelse af det sammensatte produkt bortset fra vedligeholdelse, service eller reparation.

Must fit-reglen:

- Designret kan ikke opnås til dele der er bestemt af den tekniske funktion, eller for sammenkobling med andet produkt, jf. DSL § 8, stk. 1.
- Medmindre der er tale om et modulopbygget system, jf. DSL § 8, stk. 2.

Stiftelsen

3 muligheder for designbeskyttelse:

1. Registrering hos Patent- og Varemærkestyrelsen, jf. **DSL § 13**
  - Skal indeholde en afbildning og evt. model af designet samt angivelse af det produkt som designet skal anvendes på.
  - Beskeden prøvelse af nogle rent formelle registreringsbetingelser. Efterfølgende **offentliggørelse**.
2. Registrering hos OHIM (evt. Patent- og Varemærkestyrelsen) for EF-design
3. *Uregistreret* EF-design.
  - Opnås ved at designet gøres offentligt tilgængeligt i overensstemmelse med EF-designforordningen.
  - Ved kommerciel ibrugtagning eller ved på anden måde at gøre det kendt i Fællesskabet.

Retssubjektet – rettighedshaveren

DSL § 1 (og EF-designforordningens art. 14): Designret kan erhverves af den, som har frembragt et design, eller den, til hvem retten er overgået.

Også formodning for at retten tilkommer arbejdsgiveren her i **ansættelsesforhold** – i henhold til forordningens **art. 14, stk. 3.** (formentlig det samme i dansk ret).

Enerettens indhold

DSL § 9. Eneret til enhver *kommerciel* udnyttelse af designet.

- Igen konsumptionsprincippet som undtagelse, jf. § 15.

De registrerede giver en **prioritetsbeskyttelse**:

- Andre må ikke lave det samme – uanset om selvstændigt fundet på eller som kopi.

Det uregistrerede giver alene en **efterligningsbeskyttelse**.

Varighed og ophør

HR: Max. beskyttelse i **25 år**, jf. § 23, stk. 1 + art. 12.
For reservedele max. **15 år**, jf. § 23, stk. 2.

Uregistrerede design:

- **3 år** fra offentliggørelsen, jf. art. 11, stk. 1.

De forskellige design kan på ethvert tidspunkt anfægtes og prøves.

Overdragelse

Ekstra:

Skattemæssige konsekvenser af overdragelse

Sælger

Afståelse af goodwill beskattes efter AFL § 40, stk. 6.

- Skattepligtig avance/tab opgøres som afståelsessum ÷ (anskaffelsessum med fradrag af foretagne afskrivninger).
- Reglerne kan også finde anvendelse ved afståelse af øvrige immaterielle aktiver, dvs. know-how, patent, brugsmodeller, ophavsrettigheder og varemærker.

Løbende ydelse:

- LL § 12 B: Der er tale om en løbende ydelse, når der hersker usikkerhed om enten ydelsens varighed eller ydelsens årlige størrelse, når ydelsen løber ud over aftaleåret.
- Adgang for S til at få rentefri henstand med avanceskattebetalingen indtil betaling af de løbende ydelser.
  - I det omfang vederlag for goodwill eller immaterielle rettigheder erlægges med en løbende ydelse
- Begæring skal indgives i aftaleåret senest samtidig med indgivelse af selvangivelse jf. AL § 40, stk. 7.

Specialregel i LL § 27 – undt til det alm. princip om kapitalisering af løbende ydelser.

Køber

K kan afskrive efter AFL § 40 med indtil 1/7 årligt. Dette gælder for goodwill erhvervet 1/1 1998 eller senere.

Afskrivningerne er ubunde. Afskrivningsgrundlaget er den kontantomregnede anskaffelsessum.

Såfremt goodwill skal berigtiges med en løbende ydelse (LL § 12 B),

- Fradragsret for løbende ydelser i det omfang, disse overstiger den kapitaliserede værdi af goodwill på overdragelsestidspunktet.

- Der oprettes således en konto for kapitaliseret goodwill, der først kan fradrages, når og hvis denne konto går i nul. Dette gælder for overdragelser efter 1/7 1999, jf. LL § 12 B.
- K har stadig adgang til at afskrive på den beregnede goodwill, man kan altså alene fradrage de løbende ydelser, når disse udgør mere end den kapitaliserede goodwill.

Er beskyttelsestiden iht de respektive love om immaterielle rettigheder mindre eller resteret et beskyttelsestidsrum på mindre end 7 år, kan der afskrives over den resterende periode.

Varemærker kan afskrives med op til 1/7 pr. år, brugsmodeller med op til 1/3 pr. år osv. En patentrettighed, der er erhvervet med 4 års resterende beskyttelsesperiode, vil kunne afskrives med 25 % om året.

Afskrivningerne er ubundne. Afskrivningsgrundlaget er den kontantomregnede anskaffelsessum.

Efter AL § 41 kan udgifter til patentrettigheder og know-how rettigheder i tilknytning til den skattepligtiges erhverv dog alternativt fradrages fuldt ud i det indkomstår, hvori udgifterne er afholdt.